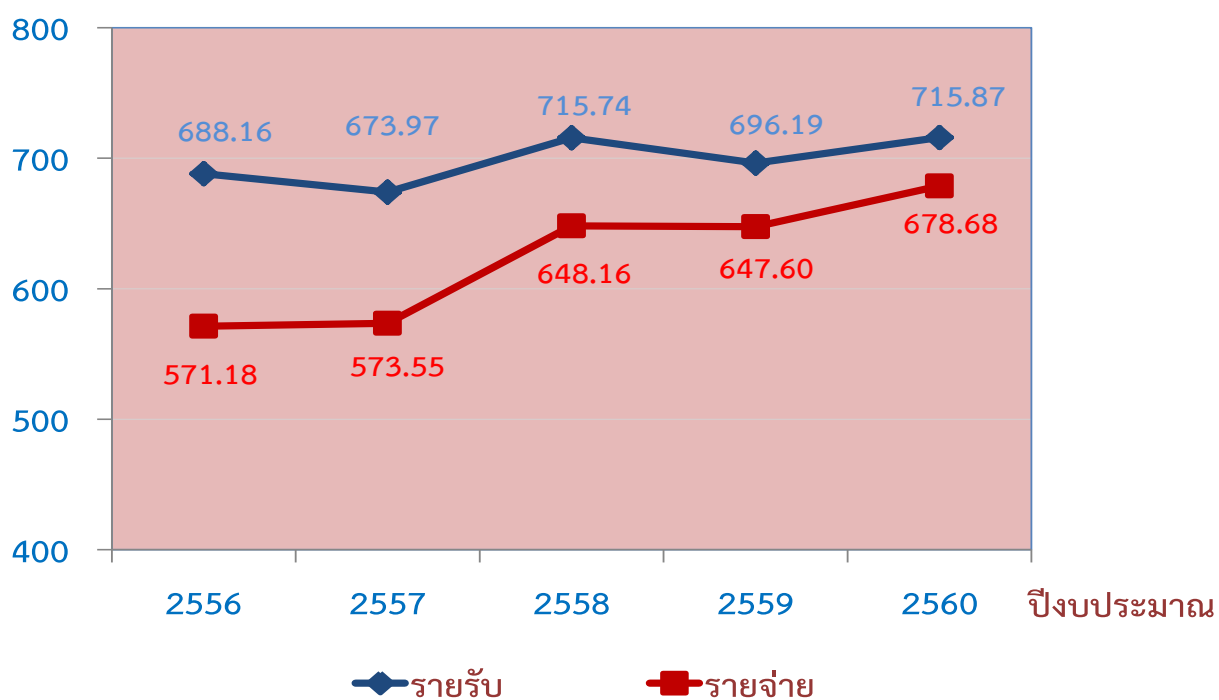

รายงานการวิเคราะห์ฐานะทางการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2560

ล้านบาท

เทศบาลนครลำปาง

บทสรุปผู้บริหาร

ปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมีรายได้ 715.87 ล้านบาท รายจ่าย 678.68 ล้านบาท โดยมีดุลการคลังในงบประมาณเกินดุล 66.79 ล้านบาท เมื่อรวมกับดุลการคลังนอกงบประมาณซึ่งขาดดุล 29.60 ล้านบาท ทำให้เกินดุลการคลัง รวมทั้งสิ้น 37.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.48 ของรายจ่ายทั้งหมด โดยมีประเด็นสำคัญและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ประเด็นสำคัญ

- ด้านรายได้ รายได้ที่จัดเก็บเอง จำนวน 119.93 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 0.88 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.75 ของรายได้ทั้งหมด รายได้หลัก คือ ภาษีที่เก็บจากฐานทรัพย์สินที่อยู่ในเขตเทศบาล และค่าบริการที่เก็บจากผู้ได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองในภาพรวมลดลง เนื่องจากรายได้หมวดภาษีอากร ประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่เทศบาลจัดเก็บได้ ในปีงบประมาณ 2558 นำส่งเงินรายได้ไม่ทันภายในปีงบประมาณ 2558 เป็นผลทำให้มีรายได้เหลือในปีงบประมาณ 2559 จำนวน 6.2 ล้านบาท จึงส่งผลให้รายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ในปีงบประมาณ 2559 มีจำนวนที่สูงกว่าปกติ ทำให้รายได้ในปีงบประมาณ 2560 ลดลงจากปีที่ผ่านมา สำหรับค่าธรรมเนียมในการให้บริการภาพรวมสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 9.18

- ด้านรายจ่าย เทศบาลมีรายจ่ายจากเงินสะสม จำนวน 29.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 26.17 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 761.30 ทั้งนี้ เทศบาลเบิกจ่ายจากเงินสะสมเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือนพนักงาน เงินบำเหน็จทดแทนให้แก่ทายาทลูกจ้างประจำที่เสียชีวิต ฯลฯ รวมจำนวน 2.19 ล้านบาท อีกทั้ง มีการเบิกจ่ายจากเงินสะสม เพื่อการก่อสร้างปรับปรุงถนน จำนวน 6 โครงการ และการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมซ้ำซากบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจในเขตเทศบาลนครลำปาง จำนวน 1 โครงการ รวมจำนวน 27.41 ล้านบาท เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีในการให้ดำเนินการตามมาตรการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและสังคมภายในท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการนำเงินสะสมมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ

- ด้านหนี้สินและภาระหนี้ ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 47.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.83 ของรายจ่ายตามงบประมาณ และภาระหนี้สิน จำนวน 8.70 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.45 ของรายจ่ายตามงบประมาณ สำหรับรายการหนี้สินและภาระหนี้ของเทศบาล มีจำนวน 2 โครงการ ได้แก่ เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้างห้องสมุดประชาชน มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 0.36 ล้านบาท และเงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 46.79 ล้านบาท

- ด้านเงินสะสม เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรองเงินสะสม) จำนวน 580.63 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 33.32 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.09 เมื่อหักเงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 111.43 ล้านบาท หัก เงินสะสมรูปแบบอื่น ๆ จำนวน 59.77 ล้านบาท และ หัก ยอดเงินที่อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้เบิกจ่าย) ได้แก่ โครงการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมซ้ำซากบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจในเขตเทศบาลนครลำปาง (บริเวณห้าแยกประตูชัย) ถนนไปรษณีย์ ตั้งแต่ถนนพหลโยธินลงแม่น้ำวัง จำนวน 9.06 ล้านบาท ดังนั้น เทศบาลจะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 จำนวน 400.36 ล้านบาท

ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ความเห็น

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวผ่านไปสู่ช่วงของไทยแลนด์ 4.0 ตามนโยบายของรัฐบาล โดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยดำเนินงานในด้านต่าง ๆ การให้ใช้คนน้อย เวลาล้น แต่ได้งานที่มีประสิทธิภาพ ระบบราชการยุคใหม่ต้องยึดเอาประชาชนเป็นศูนย์กลาง ต้องทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้นในรูปแบบประชารัฐ ต้องทำงานในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วน ดึงเอาภาคประชาสังคม และภาคเอกชนมาทำงาน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตัดสินใจ ข้อมูลของทางราชการต้องเปิดเผยให้กับภาคส่วนต่าง ๆ เข้าถึงได้ ระบบราชการภายในจะต้องปรับระบบการทำงานให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงต้องสามารถตอบสนองสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันได้ ข้าราชการจำเป็นต้องมีสมรรถนะหรือมีความสามารถในการทำงานที่มีลักษณะเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้ มีการปรับทัศนคติให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากขึ้น สำหรับไทยแลนด์ 4.0 ทางภาคเศรษฐกิจ จะต้องเน้นเรื่องนวัตกรรมในการต่อยอดผลิตภัณฑ์ ส่วนระบบราชการก็ต้องเน้นเรื่องนวัตกรรมในการให้บริการประชาชนเพิ่มมากขึ้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิวัติความคิด ปฏิรูปตนเอง โดยต้องตระหนักว่าหากไม่มีท้องถิ่น 4.0 ประเทศไทยจะไม่สามารถมุ่งสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ได้ และการจะเป็นท้องถิ่น 4.0 จำเป็นต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. Moral ท้องถิ่นต้องมีธรรมาภิบาล มีการดำเนินการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีมาตรฐาน เป็นธรรม เพื่ออำนวยความสะดวก และมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินงาน
2. Active ท้องถิ่นจะต้องมีความกระตือรือร้น มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมเรียนรู้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ
3. Creative ท้องถิ่นจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์บนฐานความรู้ คิดนอกกรอบ ริเริ่มต่อยอดเพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะ
4. Strong ท้องถิ่นจะต้องมีความเข้มแข็งในตนเอง ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะให้ได้มาตรฐาน มีสถานะทางการคลังที่มีเสถียรภาพ และมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายของเทศบาลนครลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2560 มีความเห็นดังนี้

ด้านรายได้ รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 16.75 หมวดภาษีอากรจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 1.92 และหมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 1.15 โดยจะเห็นได้ว่ารายได้ทั้งสองหมวดเป็นรายได้หลักของเทศบาลแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำ ส่วนรายได้ที่มาจากรัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 38.25 และรายได้ที่มาจากรัฐบาลอุดหนุนให้ คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 45.00 ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าเทศบาลยังพึ่งพาเงินจัดสรรจากรัฐบาลในอัตราที่สูง

ด้านรายจ่าย เทศบาลจ่ายเป็นงบรายจ่ายประจำ คิดเป็นร้อยละ 84.57 งบลงทุน คิดเป็นร้อยละ 15.43 รายจ่ายแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อรายจริง คิดเป็นร้อยละ 0.69 และรายจ่ายแผนงานสังคมสงเคราะห์ต่อรายจ่ายจริง คิดเป็นร้อยละ 0.58 พบว่าเป็นรายจ่ายที่มีการจ่ายต่ำกว่าแผนงานอื่น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้เทศบาลมีสถานะการคลังที่มีเสถียรภาพ

1. ยกระดับการบริการรองรับความต้องการของประชาชน นำระบบซอฟต์แวร์ให้บริการประชาชนในการชำระภาษีเคลื่อนที่ (Tax Mobile) และสร้างเว็บเพจภาษีท้องถิ่น ผ่าน facebook เทศบาลนครลำปาง เพื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ภาษี และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ถาม-ตอบ

2. พัฒนาแหล่งรายได้ใหม่ ๆ เช่น การนำอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จัดให้เช่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ก่อให้เกิดน้ำเสีย เป็นต้น

3. ปรับปรุงเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต และควรใช้ฐานข้อมูลโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (GIS) LTAX 3000 ออกสำรวจฐานค่าสถานที่ประกอบการ เพื่อให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ครบถ้วน

4. การนำขยะที่ฝังกลบไว้อย่างถูกวิธีมาดำเนินการร่วมทุนกับภาคเอกชนเพื่อผลิตเป็นพลังงานเชื้อเพลิง

การบริหารงบประมาณรายจ่ายมุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

1. ส่งเสริมการจัดทำประชาคม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์ชาติ

2. ควรมุ่งสร้างนวัตกรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

3. ส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน และสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในชุมชน

4. มีการบูรณาการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือหน่วยงานอื่น เพื่อสนองตอบความคุ้มค่าตามหลักธรรมาภิบาล และเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น

5. การบริการเชิงรุกเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานเพื่อประชาชน เช่น การจัดตั้งหรือสนับสนุนศูนย์บริการร่วม การขยายเวลาให้บริการ การออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ทั้งในและนอกเวลาราชการ เป็นต้น

6. การกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้กลไกในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ การกำกับและส่งเสริมการดำเนินกิจการตลาด

7. การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางการพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based) เพื่อสะท้อนความโดดเด่นของแต่ละชุมชน โดยการดึงอัตลักษณ์วัฒนธรรมมาเป็นจุดขายและเพิ่มมูลค่า

8. ยกระดับ SMEs ประชารัฐ โดยไม่เพียงแต่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ แต่ยังช่วยเหลือในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และผลักดันให้ธุรกิจยึดการทำงานตามองค์การมาตรฐาน ISO เพื่อเติมเต็มศักยภาพเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ

9. ขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของประเทศ ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันในพื้นที่ การจัดทำขยะมูลฝอย การกำจัดผักตบชวา ฯลฯ

10. สร้างธรรมาภิบาลในท้องถิ่น โดยจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีมาตรฐานการให้บริการ มีระบบกลไกในการจัดการกับเรื่องร้องเรียน และไม่มีการถูกขู่ข่มขืนความผิดจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ

11. การใช้ระบบดิจิทัลในการดำเนินงาน ได้แก่ การให้บริการอินเทอร์เน็ตในสำนักงาน การมีช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการ การจัดทำและใช้งานแผนที่ภาษี การใช้งานระบบ e-laas ฯลฯ

12. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากร การพัฒนาศักยภาพบุคลากรตามสายงาน การขับเคลื่อนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร การพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสมาชิกสภาเทศบาล

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สถานการณ์ด้านรายได้	1
สถานการณ์ด้านรายจ่าย	7
ดุลการคลัง	11
หนี้สินและภาระหนี้	12
เงินสะสม	14
ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	15

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	โครงสร้างรายได้ของเทศบาล	1
ตารางที่ 2	โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2
ตารางที่ 3	โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล	4
ตารางที่ 4	รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล	5
ตารางที่ 5	ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	6
ตารางที่ 6	โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม	8
ตารางที่ 7	เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย	8
ตารางที่ 8	สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)	9
ตารางที่ 9	สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)	10
ตารางที่ 10	ดุลการคลัง	11
ตารางที่ 11	หนี้สินและภาระหนี้	12
ตารางที่ 12	รายการหนี้สินและภาระหนี้	13
ตารางที่ 13	เงินสะสม	14

สารบัญภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1	รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2
แผนภาพที่ 2	รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล	4
แผนภาพที่ 3	รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล	5

เทศบาลนครลำปาง

บทวิเคราะห์ฐานะทางการเงินการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2560

1. สถานการณ์ด้านรายได้

ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมีรายได้จริงรวมทั้งสิ้น จำนวน 715.87 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 19.68 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 2.83 (ตารางที่ 1) ประกอบด้วย

- รายได้ที่จัดเก็บเอง จำนวน 119.93 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 0.88 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.75 ของรายได้ทั้งหมด รายได้หลัก คือ ภาษีที่เก็บจากฐานทรัพย์สินที่อยู่ในเขตเทศบาล และค่าบริการที่เก็บจากผู้ได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ รายได้ที่ต้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองในภาพรวมลดลง เนื่องจากรายได้หมวดภาษีอากร ประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่เทศบาลจัดเก็บได้ในปีงบประมาณ 2558 นำส่งเงินรายได้ไม่ทันภายในปีงบประมาณ 2558 เป็นผลทำให้มีรายได้เหลือในปี ในปีงบประมาณ 2559 จำนวน 6.2 ล้านบาท จึงส่งผลให้รายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ในปีงบประมาณ 2559 มีจำนวนที่สูงกว่าปกติ ทำให้รายได้ในปีงบประมาณ 2560 ลดลงจากปีที่ผ่านมา สำหรับค่าธรรมเนียมในการให้บริการภาพรวมสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 9.18

- รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ จำนวน 273.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 3.26 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.25 ของรายได้ทั้งหมด คาดว่าเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์เศรษฐกิจที่ขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาล ประกอบกับการติดตามผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้การจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิ ในปีงบประมาณ 2560 เป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากกระทรวงการคลังในการเร่งรัดการเบิกจ่ายและการเร่งลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล ส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัว ส่งผลดีต่อการจัดเก็บรายได้เป็นไปตามเป้าหมาย และสามารถจัดสรรให้เทศบาลได้ตามที่ประมาณการไว้

- รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ จำนวน 322.14 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 3.90 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.00 ของรายได้ทั้งหมด เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไป ในปีงบประมาณ 2560 ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับเทศบาลได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

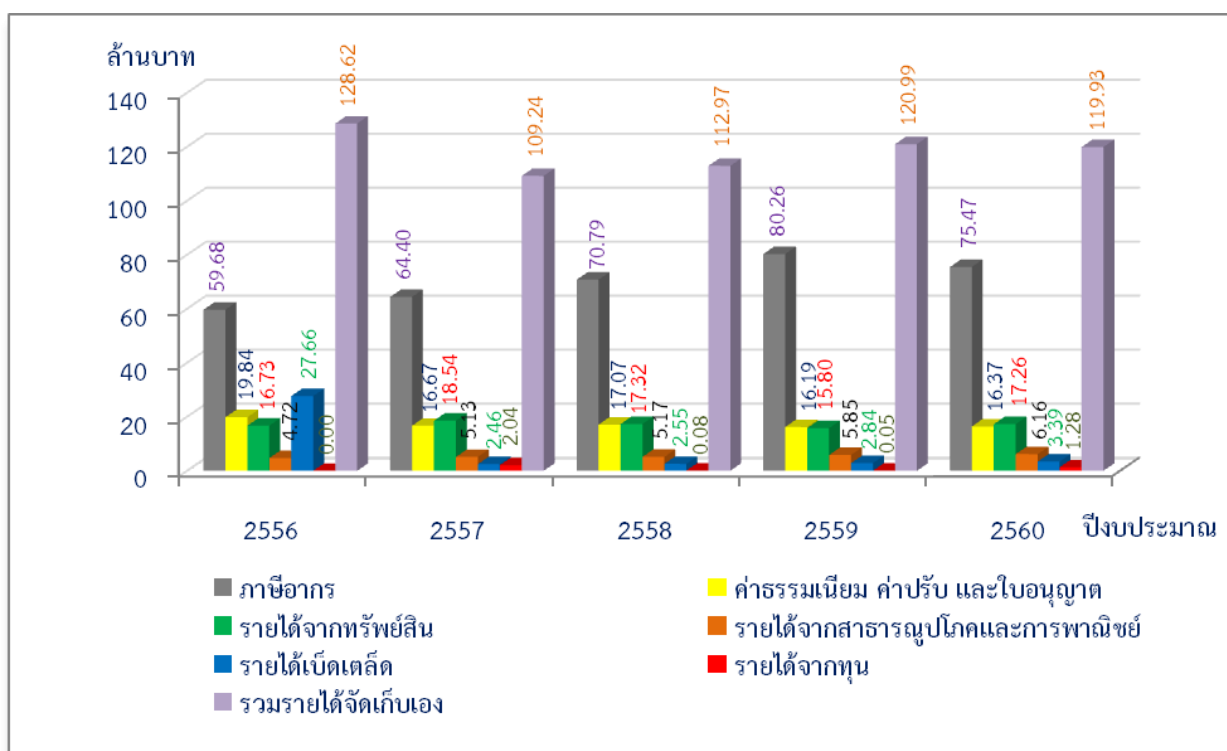
ตารางที่ 1 โครงสร้างรายได้ของเทศบาล

ประเภทรายได้	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
1. รายได้ที่จัดเก็บเอง (บาท)	128,615,757.29	109,238,323.10	112,965,639.52	120,991,752.42	119,932,475.86
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	39.60	-15.07	3.41	7.10	-0.88
สัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	18.69	16.21	15.78	17.38	16.75
2. รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	266,056,837.18	262,940,020.15	267,892,010.85	265,160,982.33	273,800,512.63
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	17.83	-1.17	1.88	-1.02	3.26
สัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	38.66	39.01	37.43	38.09	38.25
3. รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	293,483,615.78	301,795,037.08	334,885,629.99	310,037,891.29	322,135,441.32
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	18.48	2.83	10.96	-7.42	3.90
สัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	42.65	44.78	46.79	44.53	45.00
รวมรายได้ทั้งหมด (บาท)	688,156,210.25	673,973,380.33	715,743,280.36	696,190,626.04	715,868,429.81
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	21.66	-2.06	6.20	-2.73	2.83

ตารางที่ 2 โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

หมวดรายได้	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)	ปี 2559 (บาท)	ปี 2560 (บาท)
ภาษีอากร	59,675,032.82	64,395,238.13	70,788,331.48	80,263,429.29	75,466,968.72
ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	19,837,291.21	16,672,884.69	17,073,329.09	16,187,848.61	16,373,315.31
รายได้จากทรัพย์สิน	16,725,192.93	18,543,975.04	17,316,915.64	15,804,018.91	17,262,304.23
รายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์	4,718,635.65	5,125,179.98	5,165,997.50	5,846,120.91	6,157,611.58
รายได้เบ็ดเตล็ด	27,659,604.68	2,456,485.26	2,545,265.81	2,838,904.70	3,388,776.02
รายได้จากทุน	-	2,044,560.00	75,800.00	51,430.00	1,283,500.00
รวมรายได้จัดเก็บเอง	128,615,757.29	109,238,323.10	112,965,639.52	120,991,752.42	119,932,475.86

แผนภาพที่ 1 รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ภาพรวมมีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.06 ล้านบาท (ตารางที่ 2 และแผนภาพที่ 1) เมื่อพิจารณาแยกตามหมวดรายได้ จะเห็นได้ว่า หมวดภาษีอากรมีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4.80 ล้านบาท เกิดจากรายได้ประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน ปีงบประมาณ 2558 นำส่งเงินไม่ทันภายใน ปีงบประมาณ เป็นผลทำให้มีรายได้เหลือปี (เกินเป้าหมาย) ในปีงบประมาณ 2559 จำนวน 6.2 ล้านบาท จึงส่งผลกระทบต่อฐานข้อมูล ในปีงบประมาณ 2559 มีรายได้สูงผิดปกติ ซึ่งหากไม่รวมรายได้ที่มีการนำส่งเข้าเหลือปี จำนวนดังกล่าวนี้ จะมีผลทำให้การจัดเก็บรายได้ที่จัดเก็บเองในหมวดภาษีอากร ปีงบประมาณ 2560 มีการขยายตัว เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.92 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.19 ล้านบาท เนื่องจากในปีงบประมาณที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2559 มีการปรับอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนเพิ่มขึ้น โดยจากเดิมจัดเก็บ ในอัตรา 20 บาท เป็น 100 บาทต่อราย ทำให้มีรายได้จากค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนเพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 288.55 และรายได้จากค่าธรรมเนียมเก็บขนอุจจาระหรือสิ่งปฏิกูล มีอัตราเพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 67.72 เนื่องจากการให้เอกชนประมูลสิทธิและทำสัญญาเช่า อีกทั้ง รายได้จาก ค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอย จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 5.89

หมวดรายได้จากทรัพย์สิน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.46 ล้านบาท เนื่องจากปีงบประมาณ 2560 เทศบาลได้ดำเนินการต่ออายุสัญญาเช่า ครั้งที่ 1 ให้ผู้เช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมือง) ประกอบกับการจัดเก็บค่าเช่าผ่อนชำระของผู้เช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด ในช่วงการชะลอการต่ออายุสัญญาเช่า ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้จากค่าเช่า จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 61.06

หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.31 ล้านบาท เนื่องจากผลประกอบการของสถานธนาณบาลมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้เงินช่วยเหลือจาก สถานธนาณบาลเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 5.33

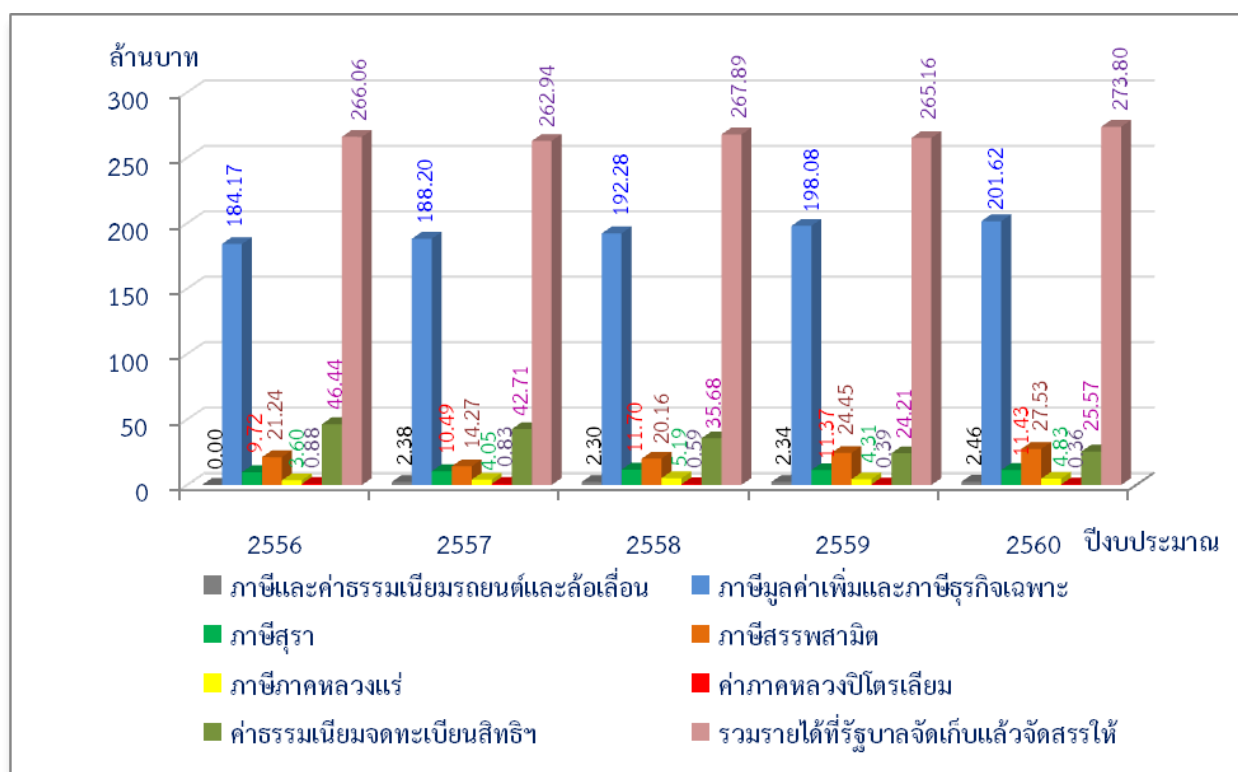
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.55 ล้านบาท โดยในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมีการดำเนินโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่จำนวนหลายรายการ เช่น ค่าก่อสร้างปรับปรุงถนน ค่าก่อสร้าง ปรับปรุงถนนและท่อระบายน้ำ ฯลฯ ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้จากค่าขายแบบแปลนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็น ร้อยละ 58.57

หมวดรายได้จากทุน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.23 ล้านบาท เนื่องจากเทศบาล ได้ดำเนินการนำทรัพย์สินที่เสื่อมสภาพหรือชำรุดออกขายโดยวิธีทอดตลาด จำนวน 2,064 รายการ ส่งผลให้ เทศบาลมีรายได้จากค่าขายทอดตลาดทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 2,395.63 โดยเฉพาะการขายทอดตลาดรถยนต์ซึ่งเป็นรถโบราณ เพียง 1 คัน มีรายได้สูงถึง 0.60 ล้านบาท

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล

ประเภท	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)	ปี 2559 (บาท)	ปี 2560 (บาท)
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน	-	2,383,143.17	2,298,542.64	2,343,666.35	2,457,935.67
ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ	184,173,460.11	188,196,235.11	192,278,391.27	198,083,748.94	201,618,499.16
ภาษีสุรา	9,716,687.05	10,494,248.50	11,702,570.02	11,367,985.65	11,425,761.52
ภาษีสรรพสามิต	21,243,186.80	14,274,257.89	20,157,795.50	24,452,630.84	27,534,740.92
ภาษีภาคหลวงแร่	3,601,733.08	4,054,303.17	5,193,224.12	4,313,074.60	4,831,839.70
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	878,867.43	828,314.34	585,547.30	389,595.95	356,970.66
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ	46,442,902.71	42,709,517.97	35,675,940.00	24,210,280.00	25,574,765.00
รวมรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้	266,056,837.18	262,940,020.15	267,892,010.85	265,160,982.33	273,800,512.63

แผนภาพที่ 2 รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล

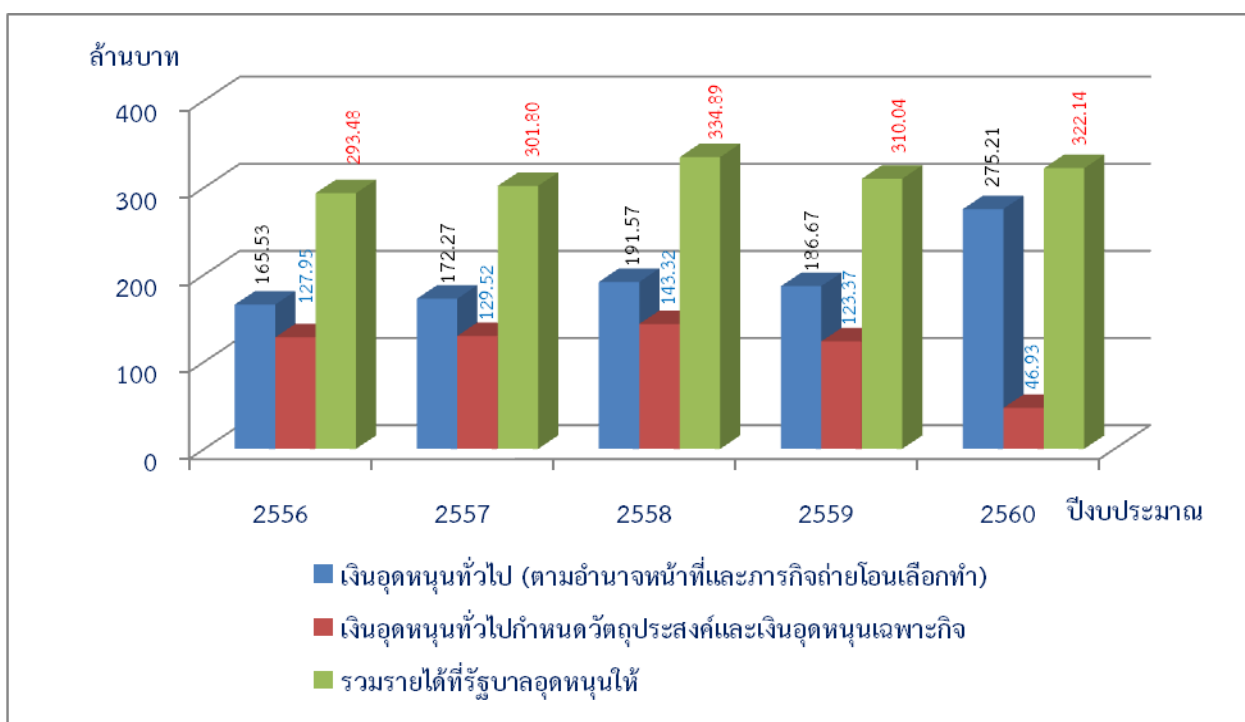

รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล ภาพรวมมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลได้รับจัดสรร จำนวน 273.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2559 จำนวน 8.64 ล้านบาท สืบเนื่องจากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้การจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิเป็นไปตามเป้าหมาย ประกอบกับกรมสรรพสามิตได้ปรับโครงสร้างอัตราภาษีสุรา ภาษีบุหรี่ และภาษีน้ำมันขึ้นใหม่ ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 3 และแผนภาพที่ 2)

ตารางที่ 4 รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล

ประเภท	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
1. เงินอุดหนุนทั่วไป (ตามอำนาจหน้าที่และการกิจถ่ายโอนเลือกทำ) (บาท)	165,533,811.00	172,274,465.00	191,569,191.00	186,672,833.00	275,207,654.00
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	142.15	4.07	11.20	-2.56	47.43
2. เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (บาท)	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99	123,365,058.29	46,927,787.32
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-28.66	1.23	10.65	-13.92	-61.96
รวมรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ (บาท)	293,483,615.78	301,795,037.08	334,885,629.99	310,037,891.29	322,135,441.32
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	18.48	2.83	10.96	-7.42	3.90

แผนภาพที่ 3 รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล

ภาพรวมรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล (ตารางที่ 4 และแผนภาพที่ 3) จะเห็นได้ว่าในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมีรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 12.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.90 โดยเทศบาลได้รับจัดสรรจากเงินอุดหนุนทั่วไป (ตามอำนาจหน้าที่และการกิจถ่ายโอนเลือกทำ) จำนวน 275.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 88.53 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 47.43 เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จำนวน 46.93 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 76.44 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 61.96 โดยจะเห็นว่าเงินอุดหนุน (ตามอำนาจหน้าที่และการกิจถ่ายโอนเลือกทำ) มีอัตราการเพิ่มขึ้นจำนวนมาก และเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจมีอัตราการลดลงเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน

สาเหตุเนื่องจากคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบให้กำหนดรายการเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์ ที่ได้รับในปีงบประมาณ 2559 บางรายการ เปลี่ยนมาเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปที่ต้องจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้แก่ เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เงินอุดหนุนสำหรับส่งเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่น (ค่าปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนการสร้างหลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ เงินอุดหนุนสำหรับป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จึงมีผลทำให้เงินอุดหนุน (ตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ) มีอัตราการเพิ่มขึ้นและเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจมีอัตราการลดลง

สำหรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเทศบาลได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ จำนวน 3 โครงการ รวมจำนวน 11.81 ล้านบาท โดยได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ คุรุภัณฑ์การศึกษา จำนวน 0.57 ล้านบาท และค่าก่อสร้างอาคารเรียน 4 ชั้น 12 ห้องเรียน โรงเรียนเทศบาล 7 (ศรีนาวินวิทยา) จำนวน 9.74 ล้านบาท และได้รับงบประมาณจากสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินโครงการแข่งขันกีฬานักเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ 34 รอบคัดเลือก ระดับภาคเหนือ ประจำปีการศึกษา 2559 “โก๋ขาวเกมส์” จำนวน 1.50 ล้านบาท

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

สัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเองต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

ประเภท	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)	ปี 2559 (ร้อยละ)	ปี 2560 (ร้อยละ)
รายได้จากภาษีอากร ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	46.40	58.95	62.67	66.34	62.93
รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	15.42	15.26	15.11	13.38	13.65
รายได้จากทรัพย์สิน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	13.00	16.98	15.33	13.06	14.39
รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	3.67	4.69	4.57	4.83	5.13
รายได้เบ็ดเตล็ด ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	21.51	2.25	2.25	2.35	2.83
รายได้จากทุน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	-	1.87	0.07	0.04	1.07
รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง พบว่าสัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเองต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเองที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.93 ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

รองลงมา ได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.39 รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.65 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.13 รายได้เบ็ดเตล็ด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.83 และรายได้จากทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.07 ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ตามลำดับ

2. สถานการณ์ด้านรายจ่าย

ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมีรายจ่ายทั้งสิ้น จำนวน 678.68 ล้านบาท ภาพรวมเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 31.09 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายทั้งหมดในปีงบประมาณที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.80 ทั้งนี้ รายจ่ายของเทศบาล แยกเป็น รายจ่ายตามงบประมาณ จำนวน 602.15 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 88.72 ของรายจ่ายทั้งหมด และรายจ่ายพิเศษ จำนวน 76.53 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.28 ของรายจ่ายทั้งหมด (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7)

หากพิจารณารายจ่ายตามงบประมาณ ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 81.36 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.62 แยกเป็น งบกลาง จำนวน 112.48 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 83.60 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 289.38 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงมาก สาเหตุจากแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ 2560 ของกระทรวงมหาดไทย ให้นำเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยยังชีพคนพิการมาตั้งงบประมาณรายจ่าย จึงมีผลทำให้งบประมาณในงบกลางเพิ่มขึ้น รายจ่ายประจำ จำนวน 396.73 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4.02 ล้านบาท โดยมีอัตราการลดลงร้อยละ 1.00 และรายจ่ายเพื่อการลงทุน จำนวน 92.94 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.78 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.95 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนรายจ่ายตามงบประมาณ ภาพรวมจะเห็นได้ว่ารายจ่ายประจำของเทศบาลอยู่ในระดับที่สูง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65.88 รองลงมา คือ งบกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.68 และรายจ่ายเพื่อการลงทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.43 ของรายจ่ายตามงบประมาณ ตามลำดับ

ในส่วนของรายจ่ายพิเศษ (รายจ่ายที่ไม่ต้องนำมาตั้งงบประมาณ) ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 50.27 ล้านบาท โดยมีอัตราการลดลงร้อยละ 39.65 แยกเป็น รายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและเงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์ จำนวน 46.93 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 76.44 ล้านบาท โดยมีอัตราการลดลงร้อยละ 61.96 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีอัตราการลดลงเป็นจำนวนมาก สาเหตุจากแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ 2560 ของกระทรวงมหาดไทย ให้นำเงินอุดหนุนทั่วไปที่ไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ในปีงบประมาณ 2559 และได้รับจัดสรรลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์ เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่าปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน ค่าสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ ฯลฯ โดยให้นำไปตั้งงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ 2560 จึงมีผลทำให้เงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์ในส่วนนี้ลดลงอย่างชัดเจน

สำหรับรายจ่ายจากเงินสะสม จำนวน 29.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 26.17 ล้านบาท (ปีงบประมาณ 2559 มีการใช้จ่ายจากเงินสะสม จำนวน 3.44 ล้านบาท) โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 761.30 ทั้งนี้ เทศบาลเบิกจ่ายจากสะสมเพื่อจ่ายเป็น เงินเดือนพนักงาน เงินบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทลูกจ้างประจำที่เสียชีวิต เงินคินค่าอาหารกลางวัน ให้แก่ โรงเรียนอนุบาลลำปาง (เขลางค์รัตน์อนุสรณ์) และการลดยอดลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน รวมจำนวน 2.19 ล้านบาท อีกทั้ง มีการเบิกจ่ายจากเงินสะสมเพื่อการก่อสร้างปรับปรุงถนน จำนวน 6 โครงการ และการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมซ้ำซากบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจในเขตเทศบาลนครลำปาง จำนวน 1 โครงการ รวมจำนวน 27.41 ล้านบาท เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีในการให้ดำเนินการตามมาตรการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและสังคมภายในท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการนำเงินสะสมมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ

ตารางที่ 6 โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม

รายการ	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)	ปี 2559 (บาท)	ปี 2560 (บาท)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	422,943,977.19	441,038,532.29	504,841,588.64	520,793,596.79	602,152,818.25
อัตราการใช้เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	28.59	4.28	14.47	3.16	15.62
1.1 งบกลาง	22,371,995.44	27,732,295.89	29,918,621.83	28,888,005.58	112,484,564.89
1.2 รายจ่ายประจำ	352,927,000.49	366,037,079.11	388,061,922.59	400,746,904.78	396,727,670.36
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	47,644,981.26	47,269,157.29	86,861,044.22	91,158,686.43	92,940,583.00
2. รายจ่ายพิเศษ	148,237,884.91	132,509,897.08	143,316,438.99	126,802,010.62	76,530,348.15
อัตราการใช้เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-31.26	-10.61	8.16	-11.52	-39.65
2.1 รายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและเงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99	123,365,058.29	46,927,787.32
2.1.1 งบกลาง	100,009,359.28	92,902,958.49	104,008,505.90	109,931,796.79	30,748,427.16
2.1.2 รายจ่ายประจำ	24,782,515.50	21,296,613.59	22,480,993.09	6,741,261.50	5,863,947.16
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	3,157,930.00	15,321,000.00	16,826,940.00	6,692,000.00	10,315,413.00
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	20,288,080.13	2,989,325.00	0.00	3,436,952.33	29,602,560.83
รายจ่ายทั้งหมด (ไม่รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	550,893,781.97	570,559,104.37	648,158,027.63	644,158,655.08	647,581,005.57
รายจ่ายทั้งหมด (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	571,181,862.10	573,548,429.37	648,158,027.63	647,595,607.41	678,683,166.40
อัตราการใช้เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	4.89	0.41	13.01	-0.09	4.80

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย

รายการ	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)	ปี 2559 (ร้อยละ)	ปี 2560 (ร้อยละ)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	74.05	76.90	77.89	80.42	88.72
1.1 งบกลาง	5.29	6.29	5.93	5.55	18.68
1.2 รายจ่ายประจำ	83.44	82.99	76.87	76.95	65.89
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	11.27	10.72	17.20	17.50	15.43
2. รายจ่ายพิเศษ	25.95	23.10	22.11	19.58	11.28
2.1 รายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและเงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์	86.31	97.74	100.00	97.29	61.32
2.1.1 งบกลาง	67.46	70.11	72.57	89.11	65.52
2.1.2 รายจ่ายประจำ	16.72	16.07	15.69	5.46	12.50
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	2.13	11.56	11.74	5.43	21.98
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	13.69	2.26	0.00	2.71	38.68

ตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัด	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)	ปี 2559 (ร้อยละ)	ปี 2560 (ร้อยละ)
รายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายจริง	5.29	6.29	5.93	5.55	18.68
รายจ่ายงบบุคลากรต่อรายจ่ายจริง	47.71	48.37	43.72	41.72	36.50
รายจ่ายงบดำเนินงานต่อรายจ่ายจริง	32.52	29.71	28.98	30.71	25.93
รายจ่ายงบเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายจริง	3.21	4.56	3.98	4.17	3.46
รายจ่ายงบรายจ่ายอื่นต่อรายจ่ายจริง	0.01	0.35	0.18	0.35	0.00
รายจ่ายงบลงทุนต่อรายจ่ายจริง	11.26	10.72	17.21	17.50	15.43

จากตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) ที่มีอัตราสูงสุด ได้แก่ งบบุคลากร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.50 รองลงมา ได้แก่ งบดำเนินงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.93 รายจ่ายงบกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.68 รายจ่ายงบลงทุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.43 และรายจ่ายงบเงินอุดหนุน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.46 ตามลำดับ โดยในปีงบประมาณ 2560 ไม่มีรายจ่ายในงบรายจ่ายอื่นแต่อย่างใด

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่ารายจ่ายงบกลางมีสัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก สาเหตุจากแนวทางการจัดท่างบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ 2560 ของกระทรวงมหาดไทยให้น่าเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ และเบี่ยงชีฟคนพิการ มาตั้งงบประมาณในรายจ่ายงบกลาง ซึ่งที่ผ่านมาเบี่ยงชีฟฯ ดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์ ไม่ต้องนำมาตั้งเป็นงบประมาณรายจ่าย ดังนั้น จึงมีผลทำให้รายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 9 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัดโครงสร้างรายจ่ายตามแผนงาน

ตัวชี้วัด	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)	ปี 2559 (ร้อยละ)	ปี 2560 (ร้อยละ)
รายจ่ายแผนงานบริหารทั่วไปต่อรายจ่ายจริง	17.39	14.59	13.74	14.10	11.33
รายจ่ายแผนงานการรักษาความสงบภายในต่อรายจ่ายจริง	3.96	3.79	3.52	3.29	3.63
รายจ่ายแผนงานการศึกษาต่อรายจ่ายจริง	32.59	33.66	30.71	31.97	31.00
รายจ่ายแผนงานสาธารณสุขต่อรายจ่ายจริง	4.10	4.04	3.53	3.63	3.12
รายจ่ายแผนงานสังคมสงเคราะห์ต่อรายจ่ายจริง	0.69	0.81	0.72	0.69	0.58
รายจ่ายแผนงานเคหะและชุมชนต่อรายจ่ายจริง	27.88	29.36	28.59	29.09	24.94
รายจ่ายแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อรายจ่ายจริง	0.55	0.75	0.78	0.67	0.69
รายจ่ายแผนงานศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการต่อรายจ่ายจริง	3.55	2.97	2.97	7.19	3.19
รายจ่ายแผนงานอุตสาหกรรมและการโยธาต่อรายจ่ายจริง	2.59	2.41	8.04	2.38	1.98
รายจ่ายแผนงานการพาณิชย์ต่อรายจ่ายจริง	1.41	1.33	1.47	1.44	0.86
รายจ่ายแผนงานงบกลางต่อรายจ่ายจริง	5.29	6.29	5.93	5.55	18.68

จากตารางที่ 9 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) ที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ แผนงานการศึกษา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.00 เนื่องจากเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนเทศบาล จำนวน 6 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง บุคลากรทางการศึกษา จำนวนประมาณ 260 คน อุทยานการเรียนรู้นครลำปาง พิพิธภัณฑ์เทศบาลนครลำปาง (หอปทุมละคอน) พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้เมืองลำปาง (มิวเซียมลำปาง) ประกอบกับ ผู้บริหารมีนโยบายด้านการศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพและพัฒนาด้านการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง โดยเทศบาลมีการดำเนินโครงการ อาทิเช่น โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่าย การบริหารสถานศึกษา โครงการจัดนิทรรศการทางวิชาการ โครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โครงการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนางานศิลปะสำหรับเด็กและเยาวชน โครงการสนับสนุนเด็กพิการให้เข้าเรียน เหมือนเด็กปกติ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้ตามมาตรฐาน โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กด้อยโอกาสในเขตเมือง โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในอุทยานการเรียนรู้นครลำปาง โครงการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์เทศบาลนครลำปาง (หอปทุมละคอน) โครงการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ เมืองลำปาง (มิวเซียมลำปาง) เป็นต้น อีกทั้ง มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้มีสภาพใช้งานได้ดี มีความสะดวก ความปลอดภัย ให้แก่ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง รวมถึงมีการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ให้แก่โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง เพื่อให้นำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน

รองลงมา ได้แก่ แผนงานเคหะและชุมชน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.94 เนื่องจากผู้บริหารคำนึงถึงประโยชน์ ของประชาชนเป็นสำคัญ โดยมีนโยบายด้านการพัฒนาเมือง ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจและการค้า ด้านความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง ทำให้ ประชาชนได้รับความสะดวก ความปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเทศบาลดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงถนน และท่อระบายน้ำ การบำรุงรักษาไฟฟ้าสาธารณะ การดูแลรักษาสวนสาธารณะ สวนหย่อม เกาะกลางถนน และ ภูมิทัศน์ของเทศบาล การก่อสร้างบ่อฝังกลบมูลฝอย การก่อสร้างที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ การเก็บขนขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีถูกหลักสุขาภิบาล การขยายเขตไฟฟ้าพัฒนาและการขยายเขตสายดับไฟฟ้าสาธารณะ ตลอดจนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้มีความพร้อมในการ ให้บริการแก่ประชาชนในทุก ๆ ด้าน

3. ดุลการคลัง

ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมีงบประมาณเกินดุลรวมทั้งสิ้น จำนวน 37.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.48 ของรายจ่ายทั้งหมด โดยเกินดุลการคลังในงบประมาณ จำนวน 66.79 ล้านบาท และขาดดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) จำนวน 29.60 ล้านบาท ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 เป็นต้นมา เทศบาลมีดุลการคลังรวมเกินดุลมาตลอด เนื่องจากรายได้ในงบประมาณสูงกว่ารายจ่ายในงบประมาณจำนวนมาก ประกอบกับเทศบาลมีการใช้จ่ายจากเงินสะสม ในปีงบประมาณ 2560 เป็นจำนวนที่ไม่สูงมากนัก (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ดุลการคลัง

รายการ	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)	ปี 2559 (บาท)	ปี 2560 (บาท)
1. ดุลการคลังในงบประมาณ (1 = 1.1-1.2)	137,262,428.28	103,414,275.96	67,585,252.73	52,031,970.96	66,787,824.24
1.1 รายได้	560,206,405.47	544,452,808.25	572,426,841.37	572,825,567.75	668,940,642.49
1.2 รายจ่าย	422,943,977.19	441,038,532.29	504,841,588.64	520,793,596.79	602,152,818.25
2. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (ไม่รวม รายจ่ายจากเงินสะสม) (2 = 2.1-2.2)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1 รายได้เงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99	123,365,058.29	46,927,787.32
2.2 รายจ่ายเงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99	123,365,058.29	46,927,787.32
3. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (3 = 2-3.1)	-20,288,080.13	-2,989,325.00	0.00	-3,436,952.33	-29,602,560.83
3.1 รายจ่ายจากเงินสะสม	20,288,080.13	2,989,325.00	0.00	3,436,952.33	29,602,560.83
4. ดุลการคลัง (ไม่รวมรายจ่ายจาก เงินสะสม) (4 = 1+2)	137,262,428.28	103,414,275.96	67,585,252.73	52,031,970.96	66,787,824.24
5. ดุลการคลัง (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (5 = 1+3)	116,974,348.15	100,424,950.96	67,585,252.73	48,595,018.63	37,185,263.41
6. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ) (ร้อยละ)	32.45	23.45	13.39	9.99	11.09
7. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ ไม่รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	24.92	18.13	10.43	8.08	10.29
8. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	20.48	17.51	10.43	7.50	5.48

4. หนี้สินและภาระหนี้

จากตารางที่ 11 และตารางที่ 12 พบว่า ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 47.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.83 ของรายจ่ายตามงบประมาณ และภาระหนี้สิน จำนวน 8.70 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.45 ของรายจ่ายตามงบประมาณ สำหรับรายการหนี้สินและภาระหนี้ของเทศบาล มีจำนวน 2 โครงการ ได้แก่ เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้างห้องสมุดประชาชน มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 0.36 ล้านบาท และเงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 46.79 ล้านบาท

ทั้งนี้ เมื่อคาดการณ์ในปีงบประมาณ 2561 เทศบาลมีภาระหนี้สินที่จะต้องชำระ รวมทั้งสิ้นจำนวน 8.27 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.23 ของประมาณการรายจ่ายตามงบประมาณ แยกเป็น ชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) จำนวน 0.37 ล้านบาท และชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยให้แก่กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) จำนวน 7.90 ล้านบาท

ตารางที่ 11 หนี้สินและภาระหนี้

รายการ	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)	ปี 2559 (บาท)	ปี 2560 (บาท)
หนี้สินคงค้าง	81,411,554.00	72,400,468.68	64,009,034.07	55,592,519.70	47,150,173.18
หนี้สินคงค้างต่อรายจ่าย ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	19.25	16.42	12.68	10.67	7.83
ภาระหนี้สิน	1,863,418.00	9,482,041.91	8,792,779.89	8,747,888.18	8,702,379.88
- คืนเงินต้น	1,386,000.00	9,011,085.32	8,391,434.61	8,416,514.37	8,442,346.52
- รายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้	477,417.16	470,956.59	401,345.28	331,373.81	260,033.36
ภาระหนี้สินต่อรายจ่าย ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	0.44	2.15	1.74	1.68	1.45

ตารางที่ 12 รายการหนี้สินและภาระหนี้

รายการ	สัญญา เลขที่	ปีที่สิ้นสุด สัญญา	เงินต้นค้างชำระ				
			ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)	ปี 2559 (บาท)	ปี 2560 (บาท)
1. เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้าง <u>ห้องสมุดประชาชน</u> จำนวน 9,264,554 บาท กำหนดระยะเวลาการกู้ยืม 15 ปี โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้เงินกู้ 3 ปี นับตั้งแต่วันเบิกเงินกู้งวดแรก อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 6.10 ต่อปี	11/2545 ลงวันที่ 31 พ.ค. 2545	ปีงบประมาณ 2560	3,328,554	2,586,554	1,844,554	1,102,554	360,554
2. เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการ เทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้าง และปรับปรุง <u>ตลาดเทศบาล 3</u> (ตลาดรัชฎา) จำนวน 6,440,000 บาท กำหนดระยะเวลาส่งใช้คืน ภายในกำหนด 10 ปี นับตั้งแต่ ได้รับเงินกู้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว	1848/42/2546 ลงวันที่ 24 มิ.ย. 2546	ปีงบประมาณ 2557	644,000	-	-	-	-
3. เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการ เทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้าง <u>ตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาด</u> <u>หลักเมืองใหม่)</u> พร้อมครุภัณฑ์ ระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่ได้รับ เงินกู้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (รับเงินกู้ครบถ้วนในปีงบประมาณ 2556 วันที่ 23 พ.ย. 55)	732/56/2553 ลงวันที่ 9 ก.พ. 2553	ปีงบประมาณ 2566	77,439,000	69,813,915	62,164,480	54,489,966	46,789,619
รวม			81,411,554	72,400,469	64,009,034	55,592,520	47,150,173

5. เงินสะสม

จากข้อมูลยอดเงินสะสม (ตารางที่ 13) แสดงให้เห็นว่าในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรองเงินสะสม) จำนวน 580.63 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 33.32 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.09 เมื่อหัก เงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 111.43 ล้านบาท หัก เงินสะสมรูปแบบอื่น ๆ จำนวน 59.77 ล้านบาท และ หัก ยอดเงินที่อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้เบิกจ่าย) ได้แก่ โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ท่วมซ้ำซากบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจในเขตเทศบาลนครลำปาง (บริเวณห้าแยกประตูชัย) ถนนไปรษณีย์ ตั้งแต่ถนนพหลโยธินลงแม่น้ำวัง จำนวน 9.06 ล้านบาท ดังนั้น เทศบาลจะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 จำนวน 400.36 ล้านบาท ทั้งนี้ หากเทศบาลมีความประสงค์ จะใช้จ่ายจากเงินสะสม จะต้องมียอดเงินสะสมคงเหลือเพียงพอที่จะสำรองเป็นค่าใช้จ่ายประจำด้านบุคลากร เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ฯลฯ สำรองรายจ่ายประจำที่จะต้องจ่ายให้ประชาชน เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ ฯลฯ และสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น โดยการใช้จ่ายจากเงินสะสมให้คำนึงถึงฐานะการคลังและเสถียรภาพในระยะยาว เป็นไปตามแนวทางการใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับเงินทุนสำรองเงินสะสม ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลมียอดเงินทุนสำรองเงินสะสม จำนวน 259.52 ล้านบาท

ตารางที่ 13 เงินสะสม

รายการ	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)	ปี 2559 (บาท)	ปี 2560 (บาท)
1. เงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง)	348,914,597.90	435,237,373.71	498,501,943.24	547,307,998.43	580,625,625.65
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	24.27	24.74	14.54	9.79	6.09
หัก 1.1 เงินฝาก ก.ส.ท.	84,817,844.73	95,043,307.34	102,708,161.47	107,649,864.99	111,433,853.37
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	5.10	12.06	8.06	4.81	3.52
หัก 1.2 เงินสะสมรูปแบบอื่นๆ	17,950,049.94	24,583,345.17	33,181,519.93	45,739,816.06	59,765,397.07
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	31.91	36.95	34.98	37.85	30.66
1.3 ยอดเงินที่อนุมัติให้ จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้ เบิกจ่าย) (1.3 = 1.-1.1-1.2-1.4)	0.00	0.00	0.00	39,381,300.00	9,062,400.00
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-100.00	0.00	0.00	100.00	-76.99
1.4 เงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ (1.4 = 1.-1.1-1.2-1.3)	246,146,703.23	315,610,721.20	362,612,261.84	354,537,017.38	400,363,975.21
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	44.91	28.22	14.89	-2.23	12.93
2. ทุนสำรองเงินสะสม (25% ของเงินที่ตกเป็นเงินสะสม)	187,069,849.02	212,923,418.01	229,819,731.19	242,827,723.93	259,524,679.99
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	22.46	13.82	7.94	5.66	6.88

6. ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ความเห็น

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวผ่านไปสู่ช่วงของไทยแลนด์ 4.0 ตามนโยบายของรัฐบาล โดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยดำเนินงานในด้านต่าง ๆ การให้ใช้คนน้อย เวลาล้น แต่ได้งานที่มีประสิทธิภาพ ระบบราชการยุคใหม่ต้องยึดเอาประชาชนเป็นศูนย์กลาง ต้องทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้นในรูปแบบประชารัฐ ต้องทำงานในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วน ดึงเอาภาคประชาสังคม และภาคเอกชนมาทำงาน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตัดสินใจ ข้อมูลของทางราชการต้องเปิดเผยให้กับภาคส่วนต่าง ๆ เข้าถึงได้ ระบบราชการภายในจะต้องปรับระบบการทำงานให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงต้องสามารถตอบสนองสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันได้ ข้าราชการจำเป็นต้องมีสมรรถนะหรือมีความสามารถในการทำงานที่มีลักษณะเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้ มีการปรับทัศนคติให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากขึ้น สำหรับไทยแลนด์ 4.0 ทางภาคเศรษฐกิจ จะต้องเน้นเรื่องนวัตกรรมในการต่อยอดผลิตภัณฑ์ ส่วนระบบราชการก็ต้องเน้นเรื่องนวัตกรรมในการให้บริการประชาชนเพิ่มมากขึ้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิวัติความคิด ปฏิรูปตนเอง โดยต้องตระหนักว่าหากไม่มีท้องถิ่น 4.0 ประเทศไทยจะไม่สามารถมุ่งสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ได้ และการจะเป็นท้องถิ่น 4.0 จำเป็นต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. Moral ท้องถิ่นต้องมีธรรมาภิบาล มีการดำเนินการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีมาตรฐาน เป็นธรรม เพื่ออำนวยความสะดวก และมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินงาน
2. Active ท้องถิ่นจะต้องมีความกระตือรือร้น มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมเรียนรู้ มุ่งผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ
3. Creative ท้องถิ่นจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์บนฐานความรู้ คิดนอกกรอบ ริเริ่มต่อยอด เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะ
4. Strong ท้องถิ่นจะต้องมีความเข้มแข็งในตนเอง ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะให้ได้มาตรฐาน มีสถานะทางการคลังที่มีเสถียรภาพ และมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายของเทศบาลนครลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2560 มีความเห็นดังนี้

ด้านรายได้ รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 16.75 หมวดภาษีอากรจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 1.92 และหมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 1.15 โดยจะเห็นได้ว่ารายได้ทั้งสองหมวดเป็นรายได้หลักของเทศบาลแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำ ส่วนรายได้ที่มาจากรัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 38.25 และรายได้ที่มาจากรัฐบาลอุดหนุนให้ คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 45.00 ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าเทศบาลยังพึ่งพาเงินจัดสรรจากรัฐบาลในอัตราที่สูง

ด้านรายจ่าย เทศบาลจ่ายเป็นงบรายจ่ายประจำ คิดเป็นร้อยละ 84.57 งบลงทุน คิดเป็นร้อยละ 15.43 รายจ่ายแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อรายจริง คิดเป็นร้อยละ 0.69 และรายจ่ายแผนงานสังคมสงเคราะห์ต่อรายจ่ายจริง คิดเป็นร้อยละ 0.58 พบว่าเป็นรายจ่ายที่มีการจ่ายต่ำกว่าแผนงานอื่น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

บริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้เทศบาลมีสถานะการคลังที่มีเสถียรภาพ

1. ยกระดับการบริการรองรับความต้องการของประชาชน นำระบบซอฟต์แวร์ให้บริการประชาชนในการชำระภาษีเคลื่อนที่ (Tax Mobile) และสร้างเว็บเพจภาษีท้องถิ่น ผ่าน facebook เทศบาลนครลำปาง เพื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ภาษี และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ถาม-ตอบ

2. พัฒนาแหล่งรายได้ใหม่ ๆ เช่น การนำอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จัดให้เช่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ก่อให้เกิดน้ำเสีย เป็นต้น

3. ปรับปรุงเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต และควรใช้ฐานข้อมูลโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (GIS) LTAX 3000 ออกสำรวจร้านค้าสถานประกอบการ เพื่อให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ครบถ้วน

4. การนำขยะที่ฝังกลบไว้อย่างถูกวิธีมาดำเนินการร่วมทุนกับภาคเอกชนเพื่อผลิตเป็นพลังงานเชื้อเพลิง

การบริหารงบประมาณรายจ่ายมุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

1. ส่งเสริมการจัดทำประชาคม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์ชาติ

2. ควรมุ่งสร้างนวัตกรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

3. ส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน และสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในชุมชน

4. มีการบูรณาการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือหน่วยงานอื่น เพื่อสนองตอบความคุ้มค่าตามหลักธรรมาภิบาล และเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น

5. การบริการเชิงรุกเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานเพื่อประชาชน เช่น การจัดตั้งหรือสนับสนุนศูนย์บริการร่วม การขยายเวลาให้บริการ การออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ทั้งในและนอกเวลาราชการ เป็นต้น

6. การกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้กลไกในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ การกำกับและส่งเสริมการดำเนินกิจการตลาด

7. การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางการพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based) เพื่อสะท้อนความโดดเด่นของแต่ละชุมชน โดยการดึงอัตลักษณ์วัฒนธรรมมาเป็นจุดขายและเพิ่มมูลค่า

8. ยกระดับ SMEs ประชากรรัฐ โดยไม่เพียงแต่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ แต่ยังช่วยเหลือในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และผลักดันให้ธุรกิจยึดการทำงานตามองค์การมาตรฐาน ISO เพื่อเติมเต็มศักยภาพเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ

9. ขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของประเทศ ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การแก้ไขปัญห ไฟฟ้าและหมอกควันในพื้นที่ การจัดทำขยะมูลฝอย การกำจัดผักตบชวา ฯลฯ

10. สร้างธรรมาภิบาลในท้องถิ่น โดยจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีมาตรฐานการให้บริการ มีระบบกลไกในการจัดการกับเรื่องร้องเรียน และไม่มีการถูกขู่ข่มความผิดจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ

11. การใช้ระบบดิจิทัลในการดำเนินงาน ได้แก่ การให้บริการอินเทอร์เน็ตในสำนักงาน การมีช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการ การจัดทำและใช้งานแผนที่ภาษี การใช้งานระบบ e-laas ฯลฯ

12. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากร การพัฒนาศักยภาพบุคลากรตามสายงาน การขับเคลื่อนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร การพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสมาชิกสภาเทศบาล

กองคลัง

ฝ่ายบริหารงานคลัง

งานระเบียบและสถิติการคลัง

โทร. 0-5423-7237 ต่อ 7704

ฝ่ายพัฒนารายได้

โทร. 0-5423-7237 ต่อ 7106

กองวิชาการและแผนงาน

ฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ

งานจัดทำงบประมาณ

โทร. 0-5423-7237 ต่อ 7410, 7411

www.lampangcity.go.th

